

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

11-12
2023

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti

- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Qo'ng'irotboy Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinnbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 1302 sahifa, 5-dekabr, 2023-yil.

Muharrir:

Qurbanov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Salimov Oqil Umrizoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Toshkulov Abduqodir Hamidovich, i.f.d., prof., TDU rektori
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'ZR Oliy ta'llim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinnbosari
Sharipov Qo'ng'irotboy Avazimbetovich, t.f.d., prof., TDIU rektori
Oblamuradov Narzulla Naimovich, i.f.n., dotsent
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'ZR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Utayev Uktam Choriyevich, O'ZR Bosh prokururasi boshqarma boshlig'i o'rinnbosari
Ochilov Farxod, O'ZR Bosh prokururasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Eshov Mansur Po'latovich, i.f.d., prof., TDIU Akademik faoliyat bo'yicha prorektori
Xudoqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Maqsud Abdullayevich, p.f.d., prof., TDIU Moliya-iqtisod ishlari bo'yicha prorektori
Karimov Norboy G'aniyevich, i.f.d., prof., TDIU huzuridagi PKQTMO tarmoq markazi direktori
Hakimov Nazar Hakimovich, f.f.d. TDIU professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinnbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., Toshkent Arxitektura-qurilish universiteti katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisod fanlari nomzodi, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktaranti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Nomozova Qumri isoyevna GF universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), dotsent
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Ekspertlar kengashi:

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d., TDIU dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Imomqulov To'lqin Burxonovich, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'ZR Tabiat resurslari vazirligi,
O'ZR Bosh prokururasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Взаимодействие реального и финансового сектора экономики в современных условиях.....	12
Шарипов Конгратбай Авезимбетович, Зайнутдинова Умида Джалаевна	
Развитие исламских банковских продуктов в коммерческих банках.....	19
Иноярова Камола Фуркатовна	
Kreditlashda risklarni boshqarish usullaridan foydalanish.....	23
Abdullahayeva Sharbat, Abdullahayeva Nozima	
Korxonalarning tashqi iqtisodiy faoliyatdagi raqobatdoshligini ta'minlashda marketingdan foydalanish.....	29
Axmedov Ikrom Akramovich	
Hududlarda "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirishning zamonaviy tahlili	36
Butaboyev Maxamadjon, Gaibnazarova Zumrat Talatovna	
Yashil iqtisodiyotga o'tishda xorijiy davlatlar tajribasi va uni O'zbekistonda qo'llash imkoniyatlari	41
Yavmutov Dilshod Shoyimardonkulovich	
Zamonaviy ekoshaharlar barpo etish va uni tatbiq etish zaruriyati.....	47
Zikrullayev Valixon G'aybullayevich	
Indian Festivals and Nature Conservation: Connecting People for Sustainability	52
Nigora Saidmuradova Aslamovna, Anil Kumar	
Financing clean energy projects in different ways.....	59
Botirov Azamat Axmedovich, Fayziyev Samandar Sobri ogl	
Теоретические основы развития социальной инфраструктуры.....	67
Алимова Муниса Юльчиева	
O'zbekistonda tadbirkorlik subyektlarining raqamli marketingdan foydalanish holati va rivojlanish tendensiyalari.....	71
Sobirjonov Sanjar Sobirjonovich	
Aholiga bank xizmatlarini ko'rsatish tizimini takomillashtirish	81
Uskanov Eldor	
Investitsiya loyihalarini islom moliya instrumentlari orqali moliyalashtirish yo'llari	86
Haydarov O'rjal Axmadovich	
"Yashil" iqtisodiyotga o'tishda esg omillar asosida investitsiya kiritishning o'rni va ahamiyati	93
Nosirov Egamqul Ismailovich	
"Enesses" MChJ da marketing muhitini tahlil qilish va takomillashtirish.....	100
Musyeva Shoira Azimovna	
Использование информационных и коммуникационных технологий в совместных образовательных программах: проблемы и решения.....	107
Ташева Севара Равшановна	
Iqtisodiy globallashuvning nazariy asoslari.....	111
Abduraxmonov Farkod Abdufarmonovich	
Sanoat korxonalari samaradorligini oshirishning nazariy-amaliy asoslari.....	117
Kursandov Komiljon Maxmatkulovich	
Fiskal siyosat va soliq to'lovchilar faoliyatini tartibga solishning nazariy masalalari	122
Isroilov Bohodir Ibragimovich, To'rayev Alijon Akmal o'g'li	
Bank daromadlarini oshirishda masofaviy bank xizmatlarini tutgan o'rni.....	128
Xudoyorov O. O.	
Elektron savdo korxonalarida buxgalteriya hisobini tashkil etish	132
Po'latov Xudoyberdi O'ktamovich	
Ekonometrik modellashtirish asosida mavsumiylikning turistik mahsulotlar ishlab chiqarishga ta'sirini kamaytirish usullari.....	135
Xamzayeva Dilfuza Samarova	
Yuridik shaxslar soliq yukining shakllanish omillari va uni optimallashtirish muammolari	141
Abduturopov Jasurbek Nozimjonovich	
Tadbirkorlik risklari tavsifi va tasniflashning nazariy masalalari	148
Bektemirov Abduxamid Abdumalikovich	
Urban farming	151
Ahmedova Ziyodahon Saydulloxon qizi, Askarov Hasanboy Holdorovich	
A Foreign Experience of Forming Small Business and Private Entrepreneurship Infrastructures (An Example of Usa).....	153
Kosimov Sardor Dilmurodovich, Akbarov Abdulkhamid Akmal ugli	

Principal Protected Notes on the credit rating of National Bank of Uzbekistan	159
Abdug‘aniyev Abdulaziz Alisher o‘g‘li	
Features and Challenges of Digital Transformations in the Service Sector.....	164
Kurbanova Maftuna Lazizovna	
Kichik biznes va tadbirkorlikning rivojlanishiga ta’sir etuvchi omillar.....	170
Kurbanov Jasurbek Pozilovich	
Jamoat transport tizimini raqamli texnologiyalarni joriy etish va ulardan foydalanishning dolzarbligi.....	173
Kushakova Ma’mura Narimanovna	
Transport xizmatlari bozorida marketing faoliyatini mexanizmlarini rivojlanishining asosiy tamoyillari	176
Nosirov Javlonbek Jamoliddin o‘g‘li, Raxmatov Ziyodullo Nosirovich	
Financing clean energy projects in different ways.....	179
Botirov Azamat Axmedovich, Fayziyev Samandar Sobri ogl	
O‘zbekistonning mehnat migratsiyasidagi hamkorligi haqida ba’zi mulohazalar (Qozog‘iston va Rossiya misolida)	187
Azamatova Gulmira Bayirbekovna	
Assessment of management effectiveness in ensuring economic and financial stability	191
Akramova Aziza Abduvohidovna	
Mеждународное сотрудничество Республики Узбекистан в сфере образования	196
Жамалова Гулнора Гуломовна, Айматова Фарида Хуразовна	
O‘zbekistonning ekologik muammolariNI bartaraf etish va yashil iqtisodiyotga o’tish yo‘nalishlari.....	202
Aliyev Azim Tolip o‘g‘li	
Экономическая безопасность и факторы влияющие на неё.....	205
Абдишукоров Шерзод Шавкат уgli	
Qashqadaryo viloyatida tabiiy resurslardan foydalanish istiqbollari.....	211
Xo‘janova Gulshoda Otamurodovna	
Raqamli marketing strategiyalarining raqamli iqtisodiyotda iste’molchilar xulq-atvoriga ta’sirini tahlil qilish.....	214
Raxmatova Sitora Shuxratjon qizi	
O‘zbekiston Respublikasi tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini takomillashtirish.....	221
Kudayberganova Zarofat Zaxidovna	
O‘zbekistonda kichik va o‘rta biznesni rivojlantirishda ichki va tashqi muhit.....	227
Sayfullayev Ilhomjon Abduraxmonovich	
Buxgalteriya axborotining sifat tavsliflari	233
Raxmatova Shaxnoza Shukurovna	
Роль и значение логистики в развитии коммерческой деятельности торговых предприятий	240
Маматкулова Шоира Джалоловна	
Uzum yetishtirishning tashkiliy-huquqiy munosabatlari va sohani rivojlantirish imkoniyatlari.....	245
Boltayev N. N.	
Tashqi savdo jarayonlarini tashkil qilishning nazariy uslubiy asoslari.....	249
Qurbanov A. U.	
Korxonalarda pul mablag‘lari auditini takomillashtirish yo’llari.....	254
Karamatova Noiba Xusnitdinovna	
Kichik biznes subyektlarining raqobatbardoshligini o‘ziga xos xususiyatlari.....	259
Axmedov Oybek Turgunpulatovich	
Агротуризм как источник дополнительного дохода для фермеров в самаркандской области.....	263
Анваров Нодир Аллаёрович, Назарова Раъно Рустамовна	
Tijorat banklari faoliyatida islomiy bank xizmatlarini rivojlantirish istiqbollari	272
Absamatov Askar Ergashovich	
Kichik biznes subyektlari faoliyatida mikromoliyaviy xizmatlar ko’rsatishning zamonaviy holati.....	277
Yusupov Abbasxon Aliyevich	
The Experience of The Japanese State in Increasing Investment Activity in Uzbekistan.....	285
Satoshi Sugahara, Ochilov Bobur	
Paxta-to-qimachilik klasterlarida sotish baholarining tahlili.....	292
Nazarova Maryam Sharipovna, Kazakova Zulayxo Saloxiddinovna	
Tadbirkorlik subyektlari eksportida raqamli platformalardan foydalanish strategiyalari.....	297
Mamasoatoval Dilshod Ravshanovich	
Tijorat banklarida xalqaro iqtisodiy sanksiyalar va eksportga taqiqlar bilan bog‘liq risklarni baholash va kamaytirish matritsasining metodologiyasi	304
Keldiyorov Shohruh Ilyos o‘g‘li	

Sotish jarayonlari hisobini buxgalteriya hisobining xalqaro standartlari asosida takomillashtirish.....	308
Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
Tijorat banklari faoliyatida transformatsiyalanish jarayonlarining asosiy yo'naliishlari.....	313
Bekmurodov Abbas Amiriddinovich	
Agroklasterlarda moliyaviy natijalar hisobini xalqaro standartlar asosida takomillashtirish masalalari.....	318
Alikulov Abdimo'min Ismatovich, Toshpulatov Jalil Baxodirovich	
Tijorat banklarida investitsiya siyosatini amalga oshirishning muhim jihatlari.....	324
Abiyev Davron Ilhomovich	
Проблемы и решения при оптимизации финансового моделирования деятельности предприятия	331
Юлдошева Гулноза Абдинабиевна	
Hududiy iqtisodiy xavfsizlik va uning asosiy xususiyatlari.....	336
Raximov E. N.	
Boshqarish sifatining iqtisodiy mohiyati va uni rivojlantirish masalalari	343
Shoyev Davronbek Axmadjonovich, Ahmadjonova Gulsanam	
Важность данных о движении затрат для повышения эффективности управления предприятием.....	346
Расурова Ш. Х.	
Korxonalar daromadlariga ta'sir qiluvchi risklarning tahlili	351
Sa'dullayev Oybek Turdiali o'g'li	
Xalqaro standartlar asosida daromadlar hisobini tashkil etish.....	364
Abdusaidov Sanjar Jaloliddin o'g'li	
Выработка страховой системы защиты владельцев депозита.....	368
Узакова Камола Бехзодовна	
Обзор законодательных и регуляторных положений по введению и регулированию Исламской банковской деятельности в юрисдикции Республики Казахстан	372
Ёркулов Умиджон	
Перспективы развития производства и экспорта плодовоощной продукции в Узбекистане.....	378
Узганбаева Дилноза Тохтасиновна	
Перспективы развития государственного управления высшим образованием в условиях функционирования рынка	382
Умаров Диёр Равшанович	
O'zbekiston moliya tizimida mahalliy moliyaning o'ziga xos xususiyatlari	388
Turopova Nigora Xolmurod qizi	
Qishloq joylarda xizmat ko'rsatish sohasi orqali aholini ish bilan bandligini ta'minlash istiqbollari.....	393
Taylakova Dilafro'z Baymamatovna	
Увеличение привлекательности инвестиций в туристической отрасли через стратегическое финансирование	399
Хусниддинов Нуридин	
Agrobiznesni innovatsion rivojlantirish loyihalarini moliyalashtirishning metodologik asoslari	402
To'ychiyev Abduraxmon G'ofurovich	
Virtual bank – kelib chiqishi va moliyaviy xizmatlar kelajagi.....	406
Nabiyeva Feruza Odilovna	
Проблемы и перспективы развития депозитных операций коммерческих банков Республики Узбекистан	411
Холмираев Эльбек Баҳтиеровиҷ	
Smart-shartnomalar – raqamlı marketingning zamonaliviy texnologiyalaridan biri sifatida	415
Yahyoxonov N. B.	
Banklarda depozit operatsiyalarini hisobini yuritish tartibi	420
Mirzayeva Xilola Jaloliddin qizi	
Kichik biznes korxonalariga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning iqtisodiy samaradorligi	424
Mamanazarova N. J., Jamilova N. X.	
Проблемы привлечения финансирования за счет корпоративных облигаций	429
Рахмедова Мадинахон Нусрат кизи	
Формирование финансовой стратегии местных бюджетов	433
Примова Н. И.	
Xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishning dolzarb muammolari va ularning yechimlari	440
Pardayev Jamshid Muzaffarovich	
O'zbekistonda hududlar kesimida raqamlı iqtisodiyotning rivojlanish holati.....	445
Uralov Baxtiyor Maximovich, Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich	
Experience of Islamic financial organizations in CIS countries and opportunities to use it effectively in Uzbekistan	450
Sattarova Dilfuza Dilshodbekovna	

Qashqadaryo viloyati hududlarining vertikal o'sish holati va xususiyatlari Erkayeva Gulbaxor Panjiyevna, Raximova Madina Shuxrat qizi	456
Innovatsion o'sishga inson kapitali ta'sirining zamonaviy yondashuvlari Ostanov Egamberdi, Ostanova Mashxura Egamberdiyevna	462
Kapital bozorida institutsional investorlar sifatida sug'urta kompaniyalari ishtiroki Omonov Sardor O'Imasovich	466
Tadbirkorlik subyektlarining raqamli transformatsiyasining asosiy va muhim jihatlari Nutfulloyev Tolib G'olib o'g'li	472
Korxonalarda korporativ madaniyatni rivojlantirish asoslari Sadikova Muslima Alisher qizi	478
Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari (MHXS)ga muvofiq moliyaviy hisobotlarni tuzish usullari Sabirova Zaynab Qadambayevna	483
Фондовые рынки и финансовая грамотность: путь к финансовому осознанию Режаббаев Сарвар Умархонович	488
Turistik korxonalarda yashil innovatsion mahsulotlar orqali samaradorlikni oshirish Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	491
Milli kapital bozorida korporativ qimmatli qog'ozlar amaliyoti tahlili Otaxonova Shohyora	497
Aholining turmush farovonligini yashlashning ijtimoiy-iqtisodiy masalalari Qobilova Shaxnoza	502
Surxondaryo viloyatida sug'oriladigan yerdan foydalanish holatining statistik tahlili Sharifi Abdul Fatah	505
Economic and Social Significance of Personnel Management in Manufacturing Enterprises: A Dual Dimension Analysis Sarimsakov Baxtiyor Rahmonjanovich	512
Samarqand viloyatida iste'mol tovarlar bozorining rivojlantirish istiqbollari Usmanov Zayniddin Berdirasulovich	518
Qurilish tashkilotlarida xodimlarning innovatsion faolligini oshirish yo'llari Usmanov Iliom Achilovich	523
Investitsiya jozibadorligini baholashning o'ziga xos jihatlari va metodlari Uroqboyeva Farzuna Axmadjonovna	527
Mamlakatning iqtisodiy rivojlanishida sanoat 4.0 ning roli: tahlil va natijalar Xujaxonova Sitora Baxtiyor qizi	532
Raqamli iqtisodiyot sharoitida qishloq joylarda davlat xususiy sherikchilik asosida raqamli xizmatlarni takomillashtirish Xalimov Shaxboz Xalimovich	537
Kichik firmalar raqobatbardoshligini oshirishning mintaqaviy muammolari (Xorazm viloyati misolida) Vaisov Dilshod Ibodullayevich	542
"Sam Antep Gilam" mchjda marketingni boshqarishni takomillashtirish yo'llari Usmonova D. I.	549
O'zbekistonda energetika korxonalari faoliyatida korporativ boshqaruving baholash usullarini tahlili Abduraxmonova Zarina Muysinjonovna	555
Factors for the Development of The Industrial Sector of the Economy Zakhidov Nodir Umidjanovich	559
Mintaqa tumanlararo xo'jalik yurituvchi subyektlar qo'shma biznesini konvergent modeli Yusupov Fayzulla Yakubovich	563
Aholini biznesga jalb qilishda tijorat banklarining roli Yaxshimuratova Xasiyat Xudaybergenovna	567
Mahalliy gastronomik turizmni rivojlantirishda nazariy asoslar Sultonov B. A.	571
Organizational Factors Influencing Leadership Styles and Procurement Outcomes Saidakhmedov Islomjon Ulibekovich	575
Проблемы привлечения иностранных инвестиций в инновационном развитии экономики Узбекистана Хамракурова О. Д., Халмурзаев М., Аликулов С. А.	580
Тенденции развития жилищного строительства Алиева Зилола Маматвалиевна	585
Учет и анализ производственных затрат на предприятиях Аделя Азаматовна Нематова, Ибрагимов Мансур Мардонович	589

Meva-sabzavotchilik klasterlarini rivojlantirishda xorij tajribasi.....	592
Botirov Erkinjon Xayitovich	
Zamonaviy xizmat ko'rsatish bozori: xalqaro tendensiyalar va uy-joy fondi muammolari sarhisobi.....	598
Sanakulova Barnogul Rizakulovna, Berdiyeva Dulfuz Axtatova	
Rоль рынка капитала в обеспечении макроэкономической стабильности Республики Узбекистан	605
Дадаханова Саида Махаммаджон кизи	
Iqtisodiyotning xususiy sektorida inson resurslarilarni moddiy rag'batlantirishni takomillashtirishda xorij tajribasi.....	608
Baxtiyorova Umida Ulug'bek qizi	
Korxonalarning investitsiya faolligini ta'minlashda soliqlarning rag'batlantiruvchi rolini oshirish xususiyatlari.....	613
Ilyasova Baroq Axmadowna	
Dunyo davlatlari iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalarni jalg qilish tendensiyalari.....	618
Imomaliyeva Mohizoda, Raxmatullayev Lazizbek Nematullo o'g'li	
Особенности применения теории игр в задачах организационно-экономического механизма тепличного хозяйства	623
Дурманов Акмал Шаймарданович	
Sanoat korxonalarida iqtisodiy resurslar mohiyatini tavsiflovchi tushunchalar	628
Doniyorova Shaxnoza Doniyorovna	
Mikromoliyalash tashkilotlari faoliyatining operatsiyalar tahlili.....	633
Kamalov Shuxrat Kamalovich	
Temiryo'l transporti sanoat kompleksi korxonalarida ijtimoiy va mehnat munosabatlarini takomillashtirishning nazariy va uslubiy asoslari.....	637
Kadirova Sharafat Amonovna	
Qishloq xo'jalik korxonalarida xarajatlar hisobi va mahsulot tannarxini takomillashtirish masalalari	645
Yuldashev Sherali Xayitovich, Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich	
Анализ экологических факторов и их влияние на финансовую безопасность страны.....	650
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Superior directions, modern trends and prospects for the development of the financial market.....	655
Narziyeva Guzal Baxtiyorovna, Raximova Umida Rabbimovna	
Kichik biznesning eksport salohiyatini oshirishda jahon tajribasi	659
Kambarova Sh. M.	
Theory and practice of evaluation of capital assets in Uzbekistan.....	665
Usmonov Bunyod	
Xizmat ko'rsatish sohasini asosiy tarmoqlariga yo'naltirilgan global investitsiyalar holati va prognozini tahlili	668
Muxammadiyev Kamoliddin G'ułomiddinovich	
Методологические основы банковского кредитования и классификация факторов, влияющих на особенности получения кредитов	672
Каримова Азиза Махомадризоевна	
Sanoat salohiyati va omillar unumdarligini iqtisodiy-statistik baholash usullari.....	676
Kasimov Azamat Abdukarimovich	
Цифровизация банков: риски и стратегии управления финансовыми активами в цифровой эпохе.....	682
Кодиров Бобур	
Davlat-xususiy sherikligi asosida iqtisodiyot tarmoqlarining investitsion salohiyatini oshirishning o'rta muddatga mo'ljallangan istibollari (O'zbekiston temiryo'llari AJ misolida)	689
Qodirov Jasurbek Sharofiddinovich	
Banklarda mummoli kreditlar bilan ishlash: samarali strategiya va yondashuvlar	696
Mirsaliyev Erkin Ergashevich	
Agrosanoat ishlab chiqarishining raqobatbardoshligini oshirish va uning innovatsion rivojlanish bilan o'zaro bog'liqligi	700
Dusmatov Begmuhammad Olimjonovich, Muxtorova Oydin Sayfiddin qizi	
Hududlar iqtisodiyotini oshirishda investitsiyalarning roli.....	707
Akishova Shaxnoza Davlet qizi	
Xizmat ko'rsatuvchi korxonalarning iqtisodiy salohiyatini shakllantirish mexanizmlari.....	712
Erdonov Muhammadamin Erdon o'gli, Ibragimov Shoxrux Baxtiyorovich, Ataqulov Jahongir Valijon ug'li	
Sug'urtada anderryting xizmatini (ARDL) modeli tahlili asosida takomillashtirish	717
Mirzoyev Sayfullo Fayzulloyevich	
Роли банков в повышении привлекательности инвестиционной среды в Узбекистане.....	727
Насиров Дилшод Фарходович	

Пути улучшения инвестиционного климата в Республике Узбекистан	731
Нозимов Элдор Анварович, Санатиллоев Ферузшо Бахтиёр угли	
Iqtisodiyot, atrof-muhit, jamiyat va madaniyat o'rta sidagi muvozanatga – obodonlashtirish xizmatlarining ta'siri.....	737
Norkulova Dilfuza Zoxidovna, Xayitov Jamshid Xolvoyevich	
Повышение эффективности депозитной политики в коммерческих банках.....	741
Нуриллаев Рахмат Ярашевич, Нуриллаев Шердил Жамолиддин угли	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda tovar-moddiy zaxiralalar manbalari va ularni shakllantirish amaliyoti	747
Nurmanov Ulugbek Anorbayevich	
Yer rentasi mulkchilik munosabatlari rivojlanishning zaruriy sharti sifatida.....	752
Abdunazarov O.	
Формирование и развитие цифровой экономики (на примере Российской Федерации и Республики Узбекистан)	756
Ким П. В.	
Tijorat banklari korporativ boshqaruvida bank xizmatlari samaradorligini	760
Kudratov Sunnatulla Ropijanovich	
Tijorat banklari depozit siyosatining banklar resurs salohiyatini oshirishdagi roli	764
Jo'rayev Isroil Ibrohimovich	
Ways of Development of Electronic Commerce in Uzbekistan	770
Javliyev Nuriddin Bektemir o'g'li	
Hydro Energy as the Important Factor of the "Green Economy"	775
Isroilov Xusanboy Ibrohimjon o'g'li	
Navoiy viloyatida turizmni rivojlantirish	781
Isomiddinov Sherzod Sirojiddin o'g'li, Azamatova Nozima Jaxongirovna	
Mehnat resurslaridan foydalanish samaradorligi (Qoraqalpog'iston Respublikasi misolida).....	784
Halimova Dilora Olimboyevna	
Davlat qimmatli qog'ozlari bo'yicha daromadlilik egri chizig'ini aniqlashning fiskal va monetar siyosatni muvofiqlashtirishdagi ahamiyati.....	787
Hakimov Hakimjon	
Intellektual mulkni boshqarish jarayonlarni o'rganishning nazariy muammolari	793
Tirkashyev Farhod Mahmudovich	
Sug'urta kompaniyalari va tijorat banklari integratsiyalashuv jarayonini zarurligi va ahamiyati.....	796
Xudoyberdiyeva Sadoqat Abdumannonova	
Роль Среднеазиатских коллекций в развитии музеев России	801
Абдуллаева Нигора Санжаровна	
Hududlarda inklyuziv turizmni rivojlanish muammolari va istiqbollari.....	804
Qo'ziboyev Boxodir Azzamboy o'g'li, Ibragimov Behruz Ravshan o'g'li	
Oliy ta'lim tizimida talabalar bilimini yuksaltirish jarayoni: muammolar va yechimlar	808
Hakimov Nazar Hakimovich, Vaxobova Marg'uba Abduxamidovna	
Yashil iqtisodiyot: mazmun mohiyati, nazariya va amaliyot	812
Yuldashev Mutallib Ibroximovich	
Samarqand viloyatida iste'mol tovarlar bozori tahlili	819
Kudaynazarova Dilnoza Gafurovna	
"HAVAS COMFORT MEBEL" MChJda marketing xizmatini tashkillashtirish va uning samaradorligini oshirish yo'llari	823
Musyeva Shoira Azimovna	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini soliqlar vositasida rag'batlantirishning klassik nazariyalaridan foydalanish imkoniyatlari.....	831
To'xsanov Qudratillo Nozimovich	
Yoshlarning ish bilan bandligini ta'minlashning asosiy yo'nalishlari.....	837
Mamaraximov Bekzod Erkinovich	
Chakana bank xizmatlarini rivojlantirish hududlar barqaror rivojlanishining omili sifatida	841
Niyozov Zuxur Davronovich	
Raqamlı texnologiyalar asosida oziq-ovqat ta'minoti zanjirini rivojlantirish omillari	845
Yusupov Muxiddin Soatovich	
O'zbekistonda korporativ kreditlash amaliyotini rivojlantirish orqali investitsiya jalg qilish imkoniyatlari.....	855
Asatullayev Alisher	
Davlat budjeti jarayonini takomillashtirish masalalari	860
Ataxanov Bekpo'lat Abdullayevich	
Особенности применения теории игр в задачах организационно-экономического механизма тепличного хозяйства	866
Дурманов Акмал Шаймарданович	

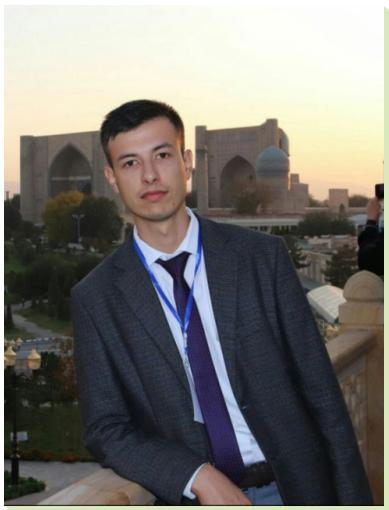
Yuridik shaxslar mol-mulkini soliqqa tortishni rivojlantirish yo'llari	872
Gadayev Jaxongir Muhammadi o'g'li	
Some Principle Issues in the Effective use of Budget Funds in Universities	876
Khairiddinov Sh. B.	
Directions of Using Negotiations in Keeping Peace and Ensuring Stability in Society	879
Kholdarova Fariza Tukhtabaeva	
Elektrotexnika sanoati korxonalarida qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan samarali foydalanish.....	883
Mamayusupova Mashxura Sodiqovna	
Elektron tijoratning zamonaviy iqtisodiyotga ta'sirini o'rganish	
va uni rivojlantirishning asosiy yo'nalishlarini aniqlash	887
Maxmudov Lazizbek Ubaydullo o'g'li	
Foreign Direct Investment and Electricity Consumption During Uzbekistan's Green Transition	896
Nurbek Khalimjonov	
Davlat-xususiy sheriklik loyiҳalarini qarz kapitali orqali moliyalashtirishni takomillashtirish	902
Oblomuradov Narzullo Naimovich, Shavkatov Navruzbek Shavkatovich	
Mol-mulk solig'ining soliqqa tortish tartibini takomillashtirish	910
Poyonov Bobur Bekmurod o'g'li	
Konfutsiychilik axloqiy negizlarida olamiy tartibot.....	916
Ruzmatova Gulnoz Miraxrarovna	
"Yashil iqtisodiyot" ni joriy etish istiqbollari	923
Saloxov Sirojiddin Sadreddin o'g'li	
Investitsiyaning iqtisodiy mohiyati va O'zbekiston iqtisodiyotida tutgan o'rni.....	928
Samijonov Musobek G'ayratjon o'g'li	
O'zbekiston qishloq hududlarida maishiy xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish.....	933
Sharifov Shuhrat Saidahmadovich	
Exploring Big Data Applications for Knowledge Management in Higher Education Administration.....	936
Shakhzod Saydullaev	
O'zbekiston sug'urta bozorida qayta sug'urta faoliyatini rivojlantirish istiqbollari.....	944
Sharobiddinov Akramjon Goyibayevich	
Ekologik turizmning turlari va uni tashkil etishda tabiiy resurslarning ahamiyati.....	950
Soatov Yusuf Xo'jayor o'g'li	
Mamlakatga xorijiy investitsyalarni jalg etishda investitsion jozibadorlikni oshirish istiqbollari	954
To'laganova Ruhshona Farrux qizi	
Raqamli iqtisodiyotga o'tish sharoitida maktabgacha ta'lim xizmatlarini holati.....	959
Umurzakova Dilnoza Egamberdiyevna	
Issues of Improving Production Cooperation in the Industry Network of Our Country	964
Komidov Mirodiljon Xasanboy o'g'li	
Foydaning soliq obyekti sifatida shakllantirish zaruriyati.....	971
Yo'ldasheva Mohiraxon Ochestva	
O'zbekistonda energetika korxonalar faoliyatida korporativ boshqaruvining baholash usullarini tahlili.....	975
Abduraxmonova Zarina Muysinjonovna	
Soliq organlari va soliq to'lovchilar o'rtasidagi munosabatlarning yangi tizimi sharoitida soliq nazorati.....	980
Abdusherozov Abdullo Baxtiyorovich	
"Ijtimoiy himoya yagona reyestri" axborot tizimining aholini ijtimoiy himoya qilishdagi o'rni.....	984
Aliyev Ma'ruf Komiljon o'g'li	
O'zbekistonda sug'urta kompaniyalarining moliyaviy barqarorligini ta'minlash yo'nalishlari	991
Baxriev Dilshod Rizvonkulovich	
Анализ влияния цифровой экономики на эффективность налоговых органов	996
Бобомуротова Манзура Панжи кизи	
Tadbirkorlik muhitini yaxshilash orqali kambag'allikni qisqartirish	
va aholi daromadlarini oshirishning iqtisodiy-ijtimoiy ahamiyati.....	1000
Irmatova Lola	
Korxonalarda pul mablag'lari auditini takomillashtirish yo'llari.....	1005
Karamatova Noiba Xusnitdinovna	
Hududlarda inklyuziv turizmi rivojlanish muammolari va istiqbollari.....	1010
Qo'ziboyev Boxodir Azzamboy o'g'li, Ibragimov Behruz Ravshan o'g'li	
Yashil iqtisodiyotga o'tish ekologik barqarorlikning muhim omilidir	1014
Yuldashev Farhodbek Abdumutlibovich	
Strategik boshqaruv hisobini tashkil etish asoslari va tamoyillarini takomillashtirish.....	1017
Pardayeva Shahnoza Abdinabiyeva	
Факторы развития культурного туризма в Узбекистане	1022
Пулатова Сурайё Юлдашевна	

Iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida oilaviy korxonalarning xizmatlar ko'rsatish sohasidagi o'rni va funksiyalari	1026
Tog'ayeva Dilnoza Azamatovna	
Совершенствование методологии исследования демографических процессов	1031
Тула Нодирбек Баходир угули	
Инновационные технологии в сфере страхование.....	1037
Хайдарова Нигинахон Шухрат кизи	
Iqtisodiyotni innovatsion isloq qilish sharoitida yer hisobini yuritishning ahamiyati.....	1042
Hojiyev Qo'chqor Mamadiyorovich	
Qattiq maishiy chiqindilarni utilizatsiya qilish orqali qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan keng foydalanishni takomillashtirish.....	1047
Sherqulov Nodir Erkin o'g'li	
Мировой опыт использования денежных и натуральных трансфертов в социальном обеспечении....	1052
Гулноза Тохировна Самиева	
Davlat xaridlarini amalga oshirish orqali raqobatni rivojlantirish yo'llari	1057
Majidov Nizomjon	
Raqamli iqtisodiyot davrida kontent marketingdan foydalanish va uning bosqichlari	1064
Tohirjonov Ahmadjon Tohirjon o'g'li, Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna	
Aksiyadorlik jamiyatlari kapitalini shakllantirish manbalari va usullarini takomillashtirish.....	1070
Norqulov Mirsaid Tulqin o'g'li	
Qishloq xo'jaligi sohasida investitsion jozibadorlikni oshirish zaruriyati	1075
Badalov Jamshid Jamolovich	
Foya solig'i tushumi va uning O'zbekiston soliq-budget tizimidagi ahamiyati.....	1080
Shirinov Sabir Erkinovich	
O'zbekistonda davlat korxonalari aksiyalarini moliya bozorlarida sotishni jadallashtirish yo'nalishlari	1084
Anvar Eshmatov	
Baliqchilik xo'jaliklarida xodimlar bilan hisob-kitoblar hisobining tashkiliy va uslubiy jihatlari	1088
Ametova Nasiba Danilovna	
Tijorat banklari tomonidan eksportyor korxonalarning kreditlash amaliyotini takomillashtirish	1092
Bayjanova Gozzal Sarsengaliyevna	
Digital Transformation of Tax Systems.....	1096
Boburjon Turanboyev Qodirjon o'g'li, Musabekov Sherali Nazarali o'g'li	
Yangi O'zbekistonda xotin-qizlarning ijtimoiy-iqtisodiy faolligini oshirish yo'nalishlari.....	1101
Raxmonova Aziza Tolibovna	
Transitioning to a Green Economy and Implementing Sustainable Technological Changes in Uzbekistan	1106
Umarov Elshod G'ulom o'g'li	
Texnik yo'nalishdagi oliy ta'lim muassasalari daromadlari tarkibi va ularning o'ziga xos jihatlari.....	1112
Yuldashev Elmurod Abdujalil o'g'li	
Совершенствование системы профессионального управления жилищно-коммунальным хозяйством Узбекистана	1116
Икромова Ханифа Одиловна	
Sanoat korxonalarini kreditlash amaliyotining zamonaviy holati.....	1121
Kamalova Jamila	
O'zbekistonda davlat ishtirokidagi korxonalarning huquqiy maqomi va ularni isloq qilishning istiqbollari....	1125
Qahhorov Azizjon Ahror o'g'li	
Nodavlat notijorat tashkilotlari mablag'lari va ulardan foydalanish to'g'risidagi bajarilishlarga oid hisobotni tuzish va taqdim etish tartibi	1131
Ne'matov Oybek Ismatullayevich	
Предприятие автомобильной промышленности как объект реализации концепции устойчивого развития	1136
Туйчиев Комилжон Лазизович	
Tijorat banklari aktivlari diversifikatsiyasining nazariy ahamiyati	1143
O'ktamova Nozima Narzulla qizi	
Tijorat banklarida yangi masofaviy bank xizmat turlarini rivojlantirish	1146
Umarov Abdulquddus Abdilqatovich	
Некоторые вопросы эконометрической оценки CES – функций и их практическое применение в экономических задачах	1151
Шадиева Гулнора Мардиевна, Усманов Фарзод Шохрухович	
Использование искусственного интеллекта в спортивной индустрии.....	1158
Усманова Дилфузахон Иброхимовна	
The Role and Significance of Internal Audit as an Effective System of Internal Control in Business Entities	1163
Po'latov Sherzodbek Oybek o'g'li, Farmonov Ilhomjon Iqboljon o'g'li	

Qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirishda investitsiyalardan foydalanishni takomillashtirish (Andijon viloyati misolida)	1168
Kolmatov Sanjarbek Xojimamatovich	
O'zbekiston temir yo'l transport tizimi rivojlanishing asosiy ko'rsatkichlari.....	1174
Qilichev Umid Ibadullayevich	
Hozirgi kunda O'zbekiston Respublikasi sharoitida raqamli banklar resurslarini oshirish choraları	1181
Xamraulova Gulnozaxon Faxriddin qizi	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklari kredit foiz stavkasini muvofiqlashtirish masalalari	1185
Jumayev Muzaffar Mahmud o'g'li	
O'zbekistonda Islom banklari faoliyatini tashkil etishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati	1191
Vasiyev Alisher Samiyevich, Sayfullayev Sirojiddin Soli o'g'li	
Islom iqtisodiyotining mohiyati.....	1197
Sayfullayev Sirojiddin Soli o'g'li	
Budget mablag'larini taqsimlanishi va maqsadli sarflanishida inson kapitalidan foydalanish va jamoatchilik nazoratining samaradorligi	1201
G'ofurov Bekzod Fayzulla o'g'li	
Maxsus iqtisodiy zonalar investitsiya muhiti jozibadorligini oshirishda tarif va notarif mexanizmlaridan foydalanish imkoniyatlari	1207
Ja'sur Umirzoqov Artiqboy o'g'li	
Перспективное развитие промышленной кооперации между странами	1212
Назарова Раъно Рустамовна, Жартай Жанибек Маратулы	
Soliqlar yig'iluvchanligini oshirishga ta'sir etuvchi omillar	1218
Berdiyeva Uguloy Abduraxmanovna	
Ta'llim sifatini ta'minlash oliv ta'llim xizmatlari bozorini rivojlantirishning asosiy omili.....	1222
Nematov Inatillo Ubaydullayevich	
Aholiga ko'rsatiladigan bank xizmatlarini takomillashtirish.....	1228
Umurzakova Adiba Ochilovna	
Tijorat banklari resurslari shakllanishing manbalari va yo'llari.....	1232
Raxmanov Ilhom Xurramovich	
Факторы развития культурного туризма в Узбекистане	1238
Пулатова Сурайё Юлдашевна	
Пути эффективного использования внутренних инвестиций в национальной экономике	1242
Рафиева Зарина Хусановна	
Development of the Country's Economy Through the Development of the Stock Market in Developing Countries	1246
Akhmedov Doniyorbek	
O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotini rivojlanishi va uning asosiy yo'nalishlari	1250
Azizova Manzura Ibragimovna	
The theoretical importance of product cost reduction in industrial production	1254
Dilfuza Baxramovna Safarova	
Fond bozorlarining tashkil etilishi va rivojlanish tendensiyalari.....	1261
Shamsiyev O'ktam Sayftidinovich	
Mamlakatda davlat tibbiyot muassasalarining tutgan o'rni va ularni rivojlantirish yo'nalishlari.....	1266
Sultonova Mushtariy Abdulabbosovna	
Obligatsiyalar bozorida banklarning ishtiropi va ahamiyati.....	1272
Xushvaqov Islombek Muxammadi o'g'li	
Milliy iqtisodiyotimizda investitsiya portfelini shakllantirishning nazariy asoslari	1277
Ibragimov Gafurjan Axmetovich	
Kompaniyalarning tashqi savdo faoliyatini moliyalashtirishning nazariy asoslari va xorij tajribasi.....	1282
Ibragimov Mansur Axmedovich	
Mahalliy byudjetlar xarajatlari ijrosining samaradorligini oshirish masalalari (Jizzax viloyati misolida).....	1286
Mamatqulov Omonulla Mamayusupov	
Ключевые факторы успеха в мотивации и управлении проектными командами.....	1294
Мансурова Севара Мансуровна	
Mehmonxona biznesida CRM tizim xizmatlarini loyihalash	1297
Ishanxodjayeva Dilfuza Erkinovna	

TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASINING ASOSIY VA MUHIM JIHATLARI

Nutfulloyev Tolib G'olib o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti “Biznes boshqaruvi va logistika kafedrası” assistenti

Annotatsiya: Maqlada raqamlashtirish jarayonlari va biznesni raqamli usulda o'zgartirishning zamonaviy tendensiyalari tahlili ko'rib chiqiladi. Ishbilarmonlik faoliyatini raqamlashtirish bugungi kunda korxonalarни rivojlantirishning markaziy tendensiyalaridan biriga aylandi. Raqamli yechimlar biznes jarayonlari va modellariga asosiy ta'sir ko'satadi va ulardan foydalanish iste'molchilar manfaatlарining o'zgarishi, texnologiya mavjudligi va ijobji iqtisodiy samaraga ega. Covid-19 pandemiyasi korxonalar biznes faoliyatini tashkil etishda raqamli vositalardan tezda foydalanishni boshlashlari kerakligini ko'rsatdi, bu esa biznesning progressiv raqamli transformatsiyasiga hissa qo'shadi. Muallif biznesni raqamlashtirish va uning raqamli transformatsiyasining o'ziga xos xususiyatlarini ta'kidlaydi. Raqamli transformatsiya biznes ko'lamidan qat'i nazar, ko'plab biznes tuzilmalari faoliyatiga ta'sir ko'rsatishi qayd etilgan. Bundan tashqari, muallif raqamli texnologiyalardan foydalangan holda biznesni o'zgartirishning asosiy jihatlari va afzalliklarini tasvirlaydi.

Kalit so'zlar: raqamli transformatsiya, tadbirkorlik subyektlari, tadbirkorlik, raqamlashtirish, iste'molchilarning xulq-atvori, raqobatbardoshlik, raqobat.

Abstract: The article examines the analysis of digitization processes and modern trends in digital transformation of business. Digitization of business activities has become one of the central trends in the development of enterprises today. Digital solutions have a major impact on business processes and models, and their use has a positive impact on consumer preferences, technology availability and economic impact. The Covid-19 pandemic has shown that enterprises need to quickly start using digital tools in the organization of business activities, which will contribute to the progressive digital transformation of business. The author emphasizes the unique features of business digitization and its digital transformation. It is noted that digital transformation affects the operation of many business structures, regardless of the scale of business. In addition, the author describes the main aspects and benefits of business transformation using digital technologies.

Key words: digital transformation, business entities, entrepreneurship, digitization, consumer behavior, competitiveness, competition.

Аннотация: В статье рассмотрен анализ процессов цифровизации и современные тенденции цифровой трансформации бизнеса. Цифровизация предпринимательской деятельности сегодня стала одним из центральных трендов развития предприятий. Цифровые решения оказывают серьезное влияние на бизнес-процессы и модели, а их использование положительно влияет на потребительские предпочтения, доступность технологий и экономический эффект. Пандемия Covid-19 показала, что предприятиям необходимо быстро начать использовать цифровые инструменты в организации бизнес-деятельности, что будет способствовать прогрессивной цифровой трансформации бизнеса. Автор подчеркивает уникальные особенности цифровизации бизнеса и его цифровой трансформации. Отмечается, что цифровая трансформация влияет на работу многих бизнес-структур независимо от масштаба бизнеса. Кроме того, автор описывает основные аспекты и преимущества трансформации бизнеса с помощью цифровых технологий.

Ключевые слова: цифровая трансформация, субъекты хозяйствования, предпринимательство, цифровизация, потребительское поведение, конкурентоспособность, конкуренция.

KIRISH

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bugungi kunda zamonaviy korxona va biznesning barqaror samarali rivojlanishining eng muhim tarkibiy qismi ekanligini jahon tajribasi ishonchli tarzda isbotladi. Yuqori texnologiyali ishlab chiqarishning eng muhim yo'nalishlarini rivojlantirish, shuningdek, innovatsion mahsulotlarni yaratish IT ning rivojlanishi bilan bog'liq bo'lib, alohida korxonalarning ham, butun mamlakat iqtisodiyotining muvaffaqiyati va raqobatbardoshligi bunga bog'liq. Jahon banki tadqiqotlariga ko'ra, 2021-yilda iqtisodiy rivo-

Jangan aksariyat mamlakatlar sanoat sohasida IoT va kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, shuningdek, internetdan foydalanuvchilar sonining ko'payishi (2017-yilga nisbatan 15 foizga) hisobiga YIMning o'tacha 3-3,9% ga, aholi jon boshiga to'g'ri keladigan daromadlar esa 7,2% ga o'sdi.

Jahon sanoati rivojlanishining hozirgi bosqichida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish asosida milliy iqtisodiyot tarmoqlari va tarmoqlarini samarali rivojlantirishning bozor mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha ilmiy tadqiqotlarga asosiy e'tibor qaratilmoqda. Bu faoliyatda innovatsiyalarni moliyalashtirish mexanizmini takomillashtirish, turli tarmoqlarda raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish, sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini ta'minlashga yondashuvlarni o'zgartirish, sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini baholash usullarini takomillashtirish bo'yicha olib borilayotgan izlanishlar alohida dolzabdir.

O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotga o'tish sharoitida sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini oshirishning bozor usullari iqtisodiyot tarmoqlari o'shining asosiy omillaridan biriga aylanmoqda. "O'zbekiston Respublikasining jadal rivojlanishining muhim sharti fan va texnika vositalaridan keng foydalangan holda iqtisodiyot, ijtimoiy va boshqa sohalarga zamonaviy innovatsion texnologiyalarni jadal joriy etishdan iborat"¹. Shu munosabat bilan korxonalar faoliyatiga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini faol joriy etish bo'yicha ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar ishlab chiqish, milliy konsepsiya asosida iqtisodiyot va innovatsion faoliyatning raqobatbardoshligini oshirishning uslubiy yondashuvlarini nazariy asoslash dolzarb ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLARNING TAHLILI

Korxonalarning tashqi sharoitlarga va yuqori raqobatga moslashishi raqamli transformatsiyani talab qiladi. A. Proxorov va L. Konikning raqamli transformatsiyaga oid kitobida kompaniyalar foydalanishi mumkin bo'lgan texnologiyalar ko'rib chiqishgan. O'zgartirish kerak bo'lgan to'rtta omil mavjud: strategiya, texnologiya, odamlar, jarayonlar². Mualliflar nafaqat omillarni ajratib ko'rsatishadi, balki ularni etuklik darajalari bo'yicha dinamikada ko'rib chiqadilar: boshlang'ich, boshqariladigan va optimallashtirilgan transformatsiya.

Dissertatsiya tadqiqotida Gribanov Yu. I. Iqtisodiyot fanlari doktori ilmiy darajasiga taqdim etilgan Gribanov Yu. I.³, raqamli transformatsiyani chekllovchi omillar keltirilgan. Muallif ularni tashqi va ichki qismlarga ajratadi. Ichki ma'lumotlarga quyidagilar kiradi: resurs, tashkiliy, psixologik to'siqlar va inson omili.

MATERIALLAR VA USULLAR

Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari hamda internet saytlaridan foydalanilgan. To'plangan statistik ma'lumotlar taqqoslash usuli yordamida, shuningdek, maqolaning ekonometrik tahlil bo'limida tahlil qilindi.

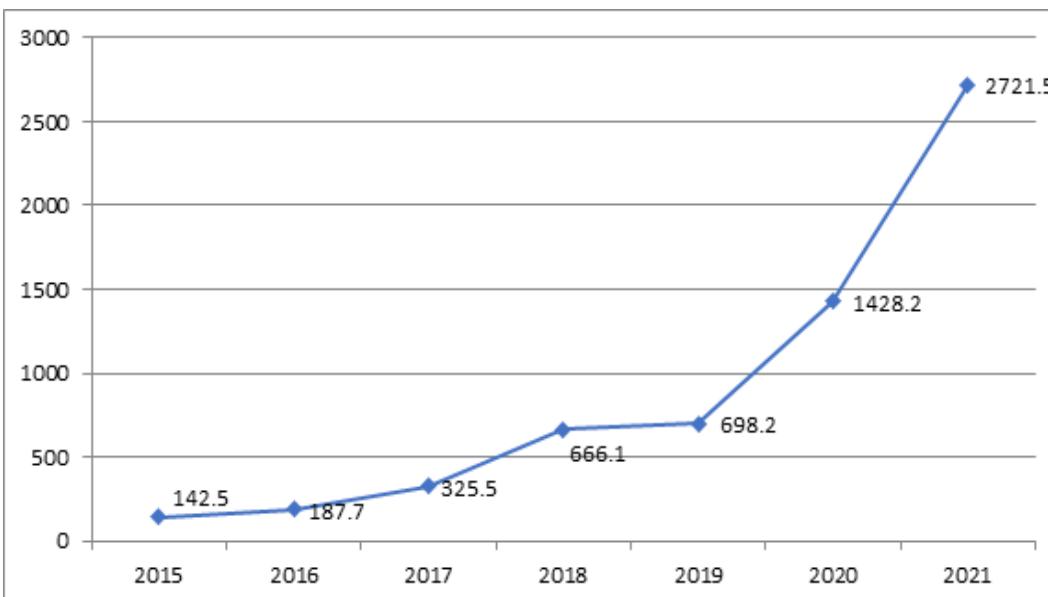
Raqamli transformatsiyalar ta'sirida aniqroq tan olish uchta tashkiliy jihatni nazarda tutadi: tashqaridan, mijozning tajribasini yaxshilash va uning butun hayot aylanishini o'zgartirish bilan; ichki tomondan, biznes maqsadlariga, asosiy yetakchilik va ierarxik tuzilmalarga ta'siri; va umuman olganda, biznesning barcha bo'limlari va imkoniyatlari ta'sirlanganda, odatda butunlay yangi biznes modellariga olib keladi⁴.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekistonda bozor iqtisodiyoti sharoitida raqobat kuchayishi natijasida tadbirkorlik subyektlari jadallik bilan raqamlashtirishga o'tmoqda, bunday xizmatlar ko'rsatuvchi korxonalar soni ham ortib bormoqda. 2021-yilga borib, dasturiy ta'minot xarajatlarining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi 0,09% va 633,4 mld. so'mlarning qiymatini tashkil etdi. 2015-2021-yillarda kompyuter dasturlash va tegishli xizmatlarning umumiyligi doimiy ravishda oshib bordi, bu ko'rsatkich 2015-yilda 142,5 milliard so'mni, 2021-yilga kelib esa 2721,5 milliard so'mni tashkil etdi (1-rasmga qarang).

Yuqoridagi grafikdan ko'rishimiz mumkinki, so'nggi ikki yilda kompyuter dasturlash va unga aloqador xizmatlarning umumiyligi qiyati qariyb ikki barobarga oshgan va 2020-yilda 1428,2 mld, 2021-yilda esa 2721,5 mld. Bu O'zbekistonda tadbirkorlar orasida raqamli tarsnformatsiya va IoTdan foydalanish yanada ommalashayotganini ko'rsatadi. Chunki bu biznes olamida muvaffaqiyatga erishish uchun ko'proq imkoniyat beradi.

- 1 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 21-sentabrdagi "O'zbekiston Respublikasini 2019-2021-yillarda innovatsion rivojlantirish dasturlarini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5544-son Farmoni (o'zgartirish va qo'shimchalar bilan, lekin 27-sentabrdagi, 2020). O'zbekiston Respublikasida qonun chiqaruvchi parlament. 2018-yil 24-sentabr.
- 2 Proxorov A., Konik L. Raqamli transformatsiya. Tahlil, tendensiyalar, jahon tajribasi. Ikkinci nashr, tuzatilgan va kengaytirilgan. – M.: KomNewsGroup MChJ, 2019. – 368 bet
- 3 Gribanov Yu. I. Xizmat integratsiyasi institutini rivojlantirish asosida ijtimoiy-iqtisodiy tizimlarning raqamli transformatsiyasi
- 4 Hess, T., Benlian, A., Matt, C., Wiesböck, F.: Raqamli transformatsiya strategiyasini shakkantirish variantlari. MIS Q. Exec.

1-rasm: 2015-2021-yillar davomida kompyuter dasturlash va tegishli xizmatlarning umumiy qiymati (milliard so'm)⁵

Raqamli biznes transformatsiyasining rolini saqlab qolish Capgemini Consulting va MIT Sloan Menejment maktabi (Massachusetts Texnologiya Instituti qoshidagi Menejment maktabi) tomonidan o'tkazilgan asosiy samaradorlik ko'rsatkichlarini birgalikda o'rganish bilan tasdiqlanadi. Ushbu tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, raqamli transformatsiyani shunchaki e'tiborsiz qoldirib bo'lmaydi, chunki bu holda raqobatchilarga nisbatan daromadning pasayishi yiliga 24% ni tashkil qiladi.

Raqamli transformatsiyalarni amalga oshirgan kompaniyalarning natijalari menejmentni parallel ravishda takomillashtirish bilan biznesning raqamli transformatsiyasiga hamroh bo'lishiga bog'liq edi, ya'ni ular kompaniyaning top-menejmenti tomonidan proaktiv boshqaruvin bilan bevosita bog'liq. Shunday qilib, texnologiyalar va yangi boshqaruvi usullari birgalikda qo'llanilsa, firmalarning foydasi o'rtacha 26% ga oshadi. Raqamli texnologiyalarga murojaat qilmasdan boshqaruvni takomillashtirish uchun bo'lsa, firmalarning foydasi 9 foizga oshadi. Agar siz faqat texnologiyaga sarmoya kirtsangiz, menejmentdagi kerakli o'zgarishlarni unutsangiz, foyda umuman o'smaydi, lekin 11% ga tushadi (1-jadval).

1-jadval: Kompaniyada raqamli texnologiyalarni joriy etish natijalari⁶

Holatlar	Texnologiya	Yangi menejment metodlari	Foya
1	-	-	Raqobatchilar bilan solishtirganda 24% kamaygan
2	+	-	11% ga kamaygan
3	-	+	O'sish 9%
4	+	+	26% ga o'sish

Shunday qilib, samarasiz boshqaruvin bilan texnologiyaga sarmoya kiritish nafaqat biznesga ijobji ta'sir ko'rsatmaydi, balki aksincha, halokatlari natijalarga olib keladi va raqamli transformatsiyaning harakatlantiruvchi kuchi nafaqat yangi raqamli texnologiyalar, balki yetakchilikka yo'naltirilgandir. Yangi texnologiyalar, jarayonlarni joriy etish va boshqaruvning zamonaviy usullaridan foydalanish orqaligina samarali ishlaydi^[4].

Regressiya modeliga asoslanib:

$$\text{ROA} = \beta_0 + \beta_1 \text{FinLev} + \beta_2 \text{ProAsset} + \beta_3 \text{Liquidity} + \beta_4 \text{Inv} + \beta_5 \text{FirmSize} + \beta_6 \text{MarShare} + \beta_7 \text{Exporting} + \beta_8 \text{ITUsage}$$

AMUDARYOTEX MChJ, Quvatekstil MChJ, Art Soft Tech MChJ, Nortex MChJdan foydalanadigan to'qimachilik sanoati korxonalari raqobatbardoshligining ekonometrik tahlili o'tkazildi. Ushbu korxonalarning raqobatbardoshligini ekonometrik tahlil qilish natijalari 2-jadvalda keltirilgan^[8].

5 O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari www.stat.uz asosida muallif ishlanmasi.

6 MIT Sloan Management Sharh, Strategiya, Texnologiya emas, Raqamli Transformatsiya Raqamli Yetuk Korxonaga Aylanmoqda, 2015-yil

Sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini ekonometrik tahlil qilish uchun muallif tomonidan 16 ta kuzatuv (yuqorida ko'rsatilgan har bir korxonaning 4 yillik ko'rsatkichlari o'rganilgan). Ko'rib chiqilgan umumiy o'zgaruvchilar quyidagilar edi: aktivlar rentabelligi, moliyaviy vosita, ishlab chiqarish aktivlari, likvidlik, investitsiyalar, firma hajmi, bozor ulushi, eksport, IT-dan foydalanish. Ularning o'ttacha qiymati ikkinchi ustunda, standart og'ish – 3-ustunda, minimal va maksimal qiymatlari – mos ravishda 4 va 5-ustunlarda ko'rsatilgan. Raqobatda g'alaba qozonishda IT dan foydalanish muhim rol o'ynaydi, chunki u yanada qulayroq va aniq ko'rish imkonini beradi.

2-jadval: To'qimachilik korxonalarining raqobatbardoshlik omillarining tavsify statistikasi⁷

O'zgaruvchilar	Obs	Mean	Std. Dev.	Min	Max
Aktivlarning daromadliligi	16	0.385	0.0794145	0.27	0.51
moliyaviy leverage	16	0.601875	0.0943199	0.45	0.8
Ishlab chiqarish aktivi	16	0.61	0.0832666	0.44	0.72
Likvidlik	16	1.119375	0.3537507	0.6	1.74
Investitsiyalar	16	0.578125	0.120345	0.3	0.78
Firma hajmi	16	7.463125	0.621908	6.1	8.3
Bozor ulushi	16	7.82375	1.518139	5.1	9.4
Eksport	16	0.4375	0.5123475	0	1
IT dan foydalanish	16	6.25	0.7745967	5	7

Yuqoridagi jadvaldan shuni ko'rishimiz mumkinki zamонавиуи raqamli texnologiyalarni qo'llash tekstil korxonalarida ham yaxshi samara bergen. Bu tadqiqotdan ko'rishimiz mumkinki IT ni qo'llash korxonalarda raqobatbardoshlikni 5-7% gacha oshirishga yordam beradi.

MULOHAZALAR

Biznes jarayonlarining raqamli transformatsiyasi ko'pincha elektron tijorat, IT va fintech sohalarida amalga oshiriladi. Uni amalga oshirish kompaniyalarga quyidagilarga imkon beradi:

- mahsulorlikni oshirish va biznes xarajatlarini kamaytirish;
- ishni rejalashtirish va biznesni boshqarish sifatini oshirish;
- mijozlarga xizmat ko'rsatishni yaxshilash va iste'molchilarni yaxshiroq va qulayroq mahsulotlar bilan ta'minlash;
- ijobiy brend imidjini yaratish va bozor segmentida yetakchilik pozitsiyalariga erishish.

Raqamli biznes transformatsiyasi bugungi raqamli iqtisodiyot sharoitida samarali faoliyat yurita oladigan va ularning o'zgarishlariga moslasha oladigan kompaniyalar uchun yangilangan, barqaror biznes modelini yaratish maqsadida amalga oshiriladi.

Raqamli biznesni o'zgartirishga misollar quyidagilar bo'lishi mumkin:

- integratsiyalashgan Internet-marketing va biznesni ilgari surish strategiyalari;
- zamonaviy texnologiyalardan foydalangan holda yangi saytlar;
- turli platformalar uchun samarali mobil ilovalar;
- Kontentni yoki mijozlar bilan o'zaro munosabatlarni boshqarish uchun CRM tizimlari.

Biznes jarayonlarining raqamli transformatsiyasini amalga oshirishga yordam beradigan bir qancha strategik yo'nalishlar mavjud. Bularga quyidagilar kiradi:

- biznes jarayonlarini raqamlashtirish (biznesni raqamlashtirish) – kompaniyalarning elektron platformalarga o'tishi. Biznesni raqamlashtirish yordamida kompaniya xodimlari faoliyatini dasturiy yechimlar ishi bilan almashtirish orqali aniq vazifani bajarish uchun zarur bo'lgan bosqichlar sonini sezilarli darajada qisqartirish mumkin;

⁷ Matchanova F. A.: IT asosida sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini oshirishning bozor usullari: PhD. Iqtisodiyot fanlari: 08.00.03 – Toshkent 2022.

- ma'lumotlarni boshqarish (Big Data, Data Analytics, Data Science) – neyron tarmoqlar, mashinani o'rganish va boshqa sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalangan holda katta hajmdagi ma'lumotlar bilan ishlash. Ma'lumotlarni boshqarish yordamida mijozlarning xatti-harakatlari modellarini tuzish, talabni bashorat qilish va imtiyozlarni shakllantirish mumkin – bu mahsulot va xizmatlarni aniq iste'molchilar ehtiyojlariga moslashtirish imkonini beradi;
- mijozlarga yo'naltirilganlik – o'z mahsulotlarini ishlab chiqishda kompaniyalar mijoz va uning ehtiyojlari e'tibor qaratgan holda biznes modelini quradilar. Shu bilan birga, mijozga yo'naltirilgan model kompaniya uchun har bir mijozning qiymatini ham hisobga oladi;
- raqamli hamkorlik – kompaniya tomonidan sheriklar bilan birlashtirishda vazifalarni hal qilish uchun umumiy raqamli infratuzilmani (texnologiyalar va hisoblash, telekommunikatsiya va tarmoq quvvatlari to'plami) yaratish;
- innovatsiya – yangi biznes yo'nalishlari, mahsulotlar va yechimlarni doimiy o'rganish va sinovdan o'tkazish. Bu strategiya zamonaqiy raqamli kanallar va tizimlardan faol foydalanishni nazarda tutadi;
- qiymatni boshqarish – ushbu strategiya yordamida mahsulotlarni moslashtirish va shaxsiylashtirish bo'yicha chora-tadbirlar ko'rildi, ular uchun foydalanuvchi talablarining o'zgarishi hisobga olinadi. Shu bilan birga, tovarning xaridorlar uchun qiymati uning foydalanish qulayligi, zarur xizmatlarni olish imkoniyati, mahsulot va kompaniyaning xizmat ko'rsatish bo'yicha ishini doimiy ravishda takomillashtirishdir.

Bundan tashqari, raqamlashtirish nafaqat raqobatda g'alaba qozonish uchun, balki boshqaruvning yangi usullaridan foydalanish ham juda muhim, chunki biz yuqorida 1-jadvalda kompaniyada ITni integratsiyalashgan holda yangi boshqaruva usullari qanday ta'sir ko'rsatayotganini, 26% ga o'sishini ko'rib chiqdik. Tadbirkorlik subyektlarida raqamli texnologiyalardan foydalanishdan oldin biznes jarayonlarini to'g'ri yo'lga qo'yish kerak, chunki texnologiyalar faqat tezlatuvchilardir. Agar biznes jarayonlari to'g'ri yo'lga qo'yilmagan bo'lsa, ushbu raqamli texnologiyalar korxonaning ishdan chiqishiga sabab bo'lishi mumkin.

Raqobatga qarshi kurashda biznesda IT-texnologiyalardan foydalanish katta ahamiyatga ega ekanligini ko'rib chiqdik, xususan, uning ahamiyat darajasi kompaniyaning bozordagi ulushi, uning hajmi kabi omillarga deyarli teng ekanligini ko'rdik.

XULOSA

Raqamli iqtisodiyotning o'zgarishi inson va jamiyatning o'zgarishini tartibga soladi. Terminologiya va nazariy apparatdagi har qanday o'zgarishlar innovatsion jarayonlar, biznes jarayonlarining yangi formatlari va ekotizim munosabatlari ta'siri ostida sodir bo'ladi. Terminologiya va kontseptual apparatni dolzarblashtirish va aniqlashtirish raqamlashtirish sharoitida professional boshqaruva faoliyatini amalga oshirish imkonini beradi.

Kompaniyani raqamlashtirish biznes uchun mutlaq foyda emas, balki tashqi muhitdan kelib chiqadigan qiyinchilikdir. Menejmenti yetarli darajada rivojlangan bizneslar raqamlashtirishdan foyda ko'radi, zaif boshqaruvga ega bo'lgan firmalar esa rivojlanishdagi raqamli o'zgarishlardan aziyat chekadi. Shu ma'noda shuni aytish mumkinki, kompaniyani raqamlashtirish kompaniyaning rivojlanish darajasining neytral tezlatuvchisi hisoblanadi va shuning uchun u urchun ham ijobji, ham salbiy oqibatlarga olib kelishi mumkin. Raqamli texnologiyalarni kompaniyaga joriy etishning asosiy yondashuvi "kompaniya-texnologiyalar" yondashuvi bo'lishi kerak, bunda raqamlashtirish kompaniyaning strategik boshqaruvining ajralmas elementi, uning faoliyati samaradorligini oshirish vositasi sifatida qaratadi. Raqamli transformatsiyani aniqlash qiyin, chunki u har bir biznes sektorini uchun juda o'xshash. Ammo umumiylar ma'noda, u raqamli texnologiyani korxonaning barcha tarmoqlariga kiritish sifatida namoyon bo'ladi. Natijada korxonalar faoliyati va mijozlar bilan ishslash tartibi tubdan o'zgardi. Bu kompaniya samaradorligini o'zgartirish uchun texnologiyadan jarayonlar va odamlar bilan birlashtirishda qanday foydalanishini tubdan qayta ko'rib chiqishdir.

Foydalanigan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 21-sentabrdagi "O'zbekiston Respublikasini 2019–2021-yillarda innovatsion rivojlanish dasturlarini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5544-son Farmoni (o'zgartirish va qo'shimchalar bilan, lekin 27-sentabrdagi, 2020) O'zbekiston Respublikasida qonun chiqaruvchi parlament. 2018-yil 24-sentabr.
2. Minges M. Keng polosalni internet va iqtisodiy o'sish o'tasidagi bog'liqlikni o'rganish. –WDR 2015.
3. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari www.stat.uz
4. MIT Sloan Management Sharh, Strategiya, Texnologiya emas, Raqamli Transformatsiya Raqamli Yetuk Korxonaga Aylanmoqda, – 2015-yil.

5. Proxorov A., Konik L. Raqamli transformatsiya. Tahlil, tendensiyalar, jahon tajribasi. Ikkinchи nashr, tuzatilgan va kengaytirilgan. – M.: KomNewsGroup MChJ, 2019. –368 bet.
6. Gribanov Yu. I. Xizmat integratsiyasi institutini rivojlantirish asosida ijtimoiy-iqtisodiy tizimlarning raqamli transformatsiyasi: i.f.n. iqtisodiyot Fanlar: 08.00.05: himoyalangan 03.10.19: tasdiqlangan. 03.10.19 / Gribanov Yuriy Ivanovich. – Sankt-Peterburg, 2019. –355 b. – Bibliografiya: –284-320-betlar.
7. Hess, T., Benlian, A., Matt, C., Wiesböck, F.: Raqamli transformatsiya strategiyasini shakllantirish variantlari. MIS Q. Exec. 15(2), 123–139 (2016).
8. Matchanova F. A.: IT asosida sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini oshirishning bozor usullari: PhD. Iqtisodiyot fanlari: 08.00.03 – Toshkent 2022.
9. Nutfulloyev T. G.: Importance and strategies of business process improvement. Multidisciplinary scientific online journal: Creative Teacher, ISSN: 2181-2330, No. 30, 231-235-p., 2023.
10. Nutfulloyev T. G.: The role of processing and storage processes in the food supply chain. 2ND Global Symposium on Humanity and Scientific Advancements Hosted Jacksonville Florida, USA <https://conferencepublication.com>, 2021
11. Qosimova D. S. And Nutfulloyev T. G': The Main Aspects and Benefits of Digital Transformation of Business Entities. 22nd International Conference, NEW2AN, P356-362, Tashkent, (2022).
12. Sobirovna, Q. D., Abdugafarovich, S. A., & Bulturbayevich, M. B. (2019). Sanoat korxonalarida vertikal integratsiya strategiyasini takomillashtirish. American Journal of Economics and Business Management, 2(3), 63-68.
13. Qosimova, D. (2020). Sanoat korxonalarida vertikal integratsiya strategiyasini takomillashtirish. Arxiv nauchnix issledovaniy, (13).
14. Qosimova, D. S., & Adashev, A. U. (2019). Sanoat korxonalarida mehnat unumdorligining raqobatbardoshligini oshirish yo'nalishlari. Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar, 17.
15. Sobirovna, D. K., & O'rinfoyevich, A. A. (2019). Sanoat korxonalarida mahsulot raqobatbardoshligini oshirish yo'nalishlari. Osiyo ko'p o'lchovli tadqiqotlar jurnali (AJMR), 8(7), 29-35.
16. Qosimova, D. (2020). Strukturaviy o'zgarishlar asosida yog'-moy sanoatida inson resurslarini boshqarishni takomillashtirish.
17. Qosimova, D., & Muxtorova, I. (2022). O'zbekiston misolida mintaqaviy zamonaliv migratsion jarayonlari. Arxiv nauchnix issledovaniy, 2(1).
18. Sobirovna, K. D., G'afurovich, A. N. va Abdugafarovich, S. A. (2021). Korxonaning tashkiliy madaniyatini boshqarish tizimini shakllantirish. Nveo-Natural Volatiles & Essential Oils jurnali NVEO, 4271-4278.

Yashi

IQTISODIYOT
va
TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2023. № 11-12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnalni manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

E-mail: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnalni 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnalni

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

